

EL LLENGUATGE

26/VIII/1976

Ja ho deveu saber

Ens parlen d'una persona determinada, que freqüenta els nostres cercles, i ens diuen: «Ja el coneixereu». I pensem que sí, que segurament tard o d'hora el coneixerem. Però en realitat no volen dir això. Volen dir que ja el devem conèixer, és a dir, que probablement el coneixem. En lloc de recórrer a l'ús del verb deure, amb el qual, seguit d'un infinitiu, expressem en català la probabilitat, han incorregut en el calc sintàctic del castellà que consisteix en l'ús del temps futur. A totes les gramàtiques s'explica aquest cas, i hi ha fins i tot un exemple típic, el de l'hora: Deuen ser les nou —és a dir, probablement són les nou— en lloc de «seran les nou». Actualment, el llenguatge col·loquial es veu esmaltat d'exemples com aquest: «Ja ho sabreu.» «Tindran son.» «Passaran gana.» «Anirà a treballar.» Com a expressió d'una acció probable, aquestes oracions són incorrectes del tot, i caldria fer un esforç per prescindir-ne i tornar a les construccions pròpies i correctes: Ja ho deveu saber. Deuen tenir son. Deuen passar gana. Deu anar a treballar.

Si es tracta d'una acció passada, es fa servir, en tots dos casos, un temps compost: el futur compost, en les construccions incorrectes que calquem del castellà: «Se n'haurà anat.» «Hi haurà hagut un accident.» (Els més maldestres o contaminants arriben a extrems com: «Habrà hagut un accident».) I, en la nostra expressió, a l'infinitiu compost, sempre, naturalment, precedit del verb deure: Se'n deu haver anat. Hi deu haver hagut un accident. Hi deu haver, és clar, casos dubtosos —o facultatius— perquè en definitiva el futur i la probabilitat són nocions amb una certa afinitat, entre les quals pot oscil·lar la idea del mateix parlant, però els casos clars són certament els més habituals i els qui reclamen la nostra atenció vigilant.

ALBERT JANE